

GERDA VAN WAGENINGEN

De erfgenaam

ABCOUDE

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK

‘Ze zegt bijna nooit wat.’

‘Altijd die zwarte kleren, die een jong meisje nooit flatteren. Ze is in de rouw voor het verlies van allebei haar ouders, heb ik horen zeggen.’

‘Wat doet ze hier eigenlijk op dit feest?’

Emma de Jonge stond met rechte rug in de grote zaal van het deftige landgoed Mon Repos, waar vanavond een heuglijk feit werd gevierd. Cornelia, de dochter van de baron en barones Van Kruiningen, verloofde zich met jonker Pierre Mogge Muilman, de erfgenaam van de deftige familie die het oeroude kasteel in Haamstede bewoonde. Louter vreugdevolle gezichten zag men op deze prachtige mei-avond in 1918, terwijl een dertigtal gasten zich klaarmaakte voor het grote banket. Hier was niets te merken van de voedseltekorten die overal zo nijpend waren door de grote oorlog, die de omringende landen nu al bijna vier jaar in een ijzeren greep hield. Emma keek

voorzichtig om zich heen. Ze voelde zich allesbehalve op haar gemak, want ze had de opmerkingen gehoord.

Misschien keek alleen Colette van den Eynde een beetje zuur, maar niemand die daar bijzonder op lette. Emma had van nicht Erna gehoord dat Colette zich maar al te graag zelf met de jonker verloofd zou hebben. Erna stond pal naast haar, nu ze voor het eerst mee moest naar deze sociale verplichting. Ze hield met moeite een zucht binnen en keek met opgetrokken wenkbrauwen naar de vrouw die haar bijna dwingend bij de elleboog vasthield. 'Toe, Emma, het is allemaal al meer dan een halfjaar geleden en je woont nu bij mij. Gedraag je en lach toch eens een keer.'

Ze zei nog steeds niets. Ze zei al meer dan een halfjaar niet meer dan het hoogst noodzakelijke. Ze had iets verschrikkelijks meegeemaakt en haar leven was in een paar dagen tijd zo veranderd dat ze het nog steeds niet bevatten kon. Er was maar een ding dat duidelijk was. Ze moest doen wat haar nicht Erna zei. En dat haatte ze! 'Kom, we gaan het paar feliciteren.'

Ze werd nog steviger bij de elleboog vastgepakt.

Het was druk op Mon Repos. Binnen, maar ook buiten. Er speelden muzikanten in een hoekje van de grote zaal. Achterin stond het verloofde paar. De dochter werd terzijde gestaan door baron Max en barones Bonne, door haar oudere broer Reinier, de beste vriend van haar verloofde, en vanzelfsprekend ook door haar tweelingbroer Maxim. Dat was de belhamel van de familie voor wie Erna geen goed woord overhad. De aanstaande bruidegom had naast zich zijn moeder staan, een lieve vrouw met een zacht gezicht, en haar man Hans Georg van Well. Pierres vader leefde immers allang niet meer. De overheersende rol was echter weggelegd voor een stokoude man. Dat was de oude jonker, had Erna tegen Emma gefluisterd. Het hoofd van de familie waar Cornelia toe zou gaan behoren. Hij had het voor het zeggen op het slot en in de verre omtrek, dat wist iedereen. Nog voor Emma het goed en wel besepte, stond ze met haar veel oudere nicht Erna voor de jonge vrouw, van wie de mond lachte, maar de ogen niet. Emma stelde dat met een schok vast.

‘Ik heb mijn nichtje overgehaald om me vanavond te vergezellen,’ liet de oudere vrouw weten. ‘U weet dat ze min of meer als

mijn gezelschapsdame bij mij is komen wonen, sinds ze in zulke droevige omstandigheden verkeert.'

'Fijn dat je er bent,' zei Cornelia van Kruijningen met een lieve, zachte stem.

'Gelukkiggewenst met je verloving,' was het schaarse dat Emma kon zeggen.

'Tsjonge, ze kan praten,' hoorde Emma een dikke vrouw ergens opzij opmerken, van wie ze inmiddels wist dat die Antoinette ten Donck heette, en die een van de dochters van de oude slotheer was, een tante dus van de bruidegom bij wie ze nu haar hand in de zijne legde.

Ze keek in een paar prachtige, violetblauwe ogen. Ernstige ogen. Lieve ogen ook, boven een krachtige mond. Haar hart sloeg een roffel en ze raakte helemaal in de war, maar fluisterde toch: 'U ook veel geluk gewenst, jonker Mogge Muilman.'

'Pierre. U bent immers het nichtje van freule De Jonge? Mijn verloofde heeft me over u verteld.'

Ze bloosde en werd alweer door nicht Erna meegetrokken.

Ze schudde in het daaropvolgende half uur een heleboel handen. De baron en zijn familie

kende ze vanzelfsprekend wel. Een heel enkele keer was ze vroeger met haar ouders bij Erna op bezoek geweest. Haar vader was de jongste broer geweest van Erna's vader. Hij was nooit graag in het witte landhuis op bezoek gegaan, toen zijn ouders eenmaal waren gestorven en zijn broer het huis had geërfd. Het was bij lange na niet zo groot als Mon Repos en andere huizen hier in dit gehucht, maar het was geen onaardig huis, Weelzicht. Het aardigste aan het huis vond Emma dat de tuin grensde aan de waterplas waaraan het huis zijn naam ontleende.

Bij barones Elisabeth, de ongetrouwde tante van de prille aanstaande bruid, die in een verbouwd arbeidershuis in het bos achter het landgoed woonde, was Emma in de afgelopen weken twee keer langs geweest. Daar praatte ze wel. Barones Elisabeth was nooit getrouwd geweest en Emma vond haar erg aardig. Ze had zelf ook veel tegenslagen gekend, maar ze was niet verbitterd geraakt en bij haar kon Emma iets vertellen over de zware gebeurtenissen die haar veranderd hadden in een stille, zwijgzame vrouw, met een plicht die ze bijna te zwaar vond om te dragen.

Ze werd voorgesteld aan Josephine van

Well, de moeder van Pierre. De ogen waren precies die van de aanstaande bruidegom, stelde ze vast. Ze maakte kennis met zijn tante Clarissa en haar man Costien van den Eynde. Die keken allesbehalve vrolijk, want zij waren de ouders van Colette en hadden hun dochter het liefst als de verloofde willen zien. Antoinette ten Donck was een statige, dikke weduwe over wie vreemde verhalen de ronde deden, maar in ieder geval was ze de baas in een grote handelsfirma in Middelburg. Ze deed in stoffen, vooral damast. Er was nog een tante geweest, die in Frankrijk had gewoond, maar die was gestorven.

De oude jonker was een man met harde ogen. Wat uiterlijk betreft leek zijn kleinzoon wel een beetje op hem. Beiden hadden dezelfde rijzige gestalte en dezelfde scherpe kaaklijn. Het waren de ogen die het grote verschil maakten.

Ze schudde al die handen zonder iets te zeggen. Ze knikte alleen. Daarna wist ze zich eindelijk aan de ijzeren greep van haar nicht te onttrekken. In een hoekje van het bomvolle vertrek vond ze een van de schaarse stoelen onbezet. Zonder zich af te vragen of het wel netjes was dat zij, als jonge vrouw, ging zitten,

waar de stoelen bedoeld waren voor de oudere dames, zette ze zich op de lege plek om even op adem te komen. Begreep haar nicht dan niet dat dit een uitputtende martelgang voor haar betekende?

‘Ach, dat wist ik niet,’ zei een haar onbekende vrouw tegen Clarissa van den Eynde, die met een onderzoekende blik naar Emma keek. ‘Haar hele familie?’

‘Allemaal, behalve een halfbroer. En die is er gek van geworden. Paul heet die. Hij is vroeger weleens hier komen logeren, toen de ouders van freule De Jonge nog leefden.’

‘Nu, zij misschien ook wel, maar ik kan me haar niet herinneren. Praat ze daarom niet? Zo’n verlies is nogal wat.’

Ze stond weer op alsof ze gebeten was en vluchtte door de openstaande deur de tuin in. Haar ogen vulden zich met tranen. Zonder op haar omgeving te letten, vluchtte Emma in de beschutting van een paar bomen. Het verhaal kende inmiddels iedereen. Dat was natuurlijk onvermijdelijk, maar het deed pijn, zoveel pijn! Ze had niet moeten komen! Nicht Erna was nergens te bekennen. Misschien kon ze stiekem naar het andere huis lopen, even verderop in het kleine gehucht Schuddebeurs,

dat onder de rook van Zierikzee lag. Het huis waar ze nu de gevangene was van haar bikkeldharde en verbitterde nicht, naast Paul het enige familielid dat nog leefde en die zich nu over haar moest ontfermen.

‘Blijf nog even.’

Ze schrok op. Elisabeth van Kruiningen keek naar het meisje en begreep wat er in dat mooie blonde hoofd omging. De blanke huid leek wel doorschijnend wit boven die zwarte kleren. ‘Erna had je nooit aan deze bezoeking bloot mogen stellen, maar nu het is gebeurd, moet je maar denken dat het ergste achter de rug is, Emma.’

‘Mevrouw, ik hoorde iemand praten over de dingen die me zijn overkomen.’

‘Dat was erg genoeg, meisje. Maar loop er niet voor weg. Eens moet je door de zure appel heen bijten en nu je niet je tot dit bezoek heeft overgehaald...’

‘Gedwongen,’ viel Emma haar in de rede.

‘Nu ja, dat doet er niet toe. Je bent de mensen onder ogen gekomen en daarmee is het ergste achter de rug, moet je maar denken. Vergeet niet dat je verplicht bent hier de rest van je leven te wonen.’

‘Helaas.’

‘Het was onderdeel van de afspraak. Kom, geef me een arm. We wandelen samen langs de vijver.’

De grote vijver aan het eind van het grote gazon aan de voorkant van het huis werd bevolkt door snaterende eenden en een koppel zwarte zwanen, die deftig heen en weer zwommen in het water.

‘Haal maar rustig een paar keer diep adem.’

‘Dank u, mevrouw,’ verzuchtte Emma na een poosje.

‘Ik weet hoe het voelt. Maar denk erom, laat de mensen rustig praten, richt je op en kijk ze met rechte rug fier in de ogen. Als je niets wilt zeggen, hoeft dat niet. Neem straks als we weer binnen zijn een glas wijn en bekijk de mensen. Mensen kijken doe ik ook graag. Zomaar kijken hoe ze zich gedragen, hoe ze bewegen, wat ze zeggen, beter leer je mensen niet kennen.’

‘U bent lief.’

De ander glimlachte. ‘Mijn grootste verdienste in het leven was dat ik me er niet door heb laten verbitteren.’

‘Kon ik ook maar in een huisje achter het landgoed wonen,’ verzuchtte het meisje ver-